

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

EVALUERINGSRAPPORT
2010
ELEKTRONISK ADRESSEOPPDATERING
(EA)

Dokumenthistorikk:

Versjon	Dato	Status	Beskrivelse/Endringer
1,0	10.11.2010	Presentasjon	Første utkast til vurdering – møte 12.11.2010 m. JD og Nf i Oslo
1,1	19.11.2010	Utkast	Til vurdering og retur med merknader – mail til JD og Nf i Oslo
1,2	30.11.2010	Utkast	Andre utkast til drøfting – møte 30.11.2010 m JD og Nf i Oslo
1,3	8.12.2010	Godkjenning	Avventer tilbakemelding fra SI
1,4	22.12.2010	Godkjent	Ferdig utarbeidet rapport

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	4
1.1	Bakgrunn for EA-prøveprosjekt	4
1.2	Mål.....	4
1.3	Omfanget	4
1.4	Gjennomføring av evalueringen	5
1.5	Konklusjoner / anbefalinger	5
2	Evaluering av EA for tvangsbrev og forliksrådsbrev	5
2.1	Innledning.....	5
2.2	Oppsummering – trend ved bruk av EA for tvangsbrev.....	6
2.3	Oppsummering – trend ved bruk av EA for forliksrådsbrev	6
3	Kostnader ved bruk av EA	8
4	Vedlegg	10

1 Innledning

Politidirektoratet har utarbeidet Evalueringsrapporten i samarbeid med Justisdepartementet og namsfogden i Oslo.

1.1 Bakgrunn for EA-prøveprosjekt

Etter postforkynningsforskriften § 6, 2. ledd skal forkynninger fra forliksrådet ”*sendes i lukket konvolutt som påføres en oppfordring om at den straks skal returneres til avsender dersom adressaten ikke bor på den oppgitte adresse*”. Det er videre bestemt at påskriften skal ha følgende ordlyd: ”*Brevet må straks returneres dersom adressaten ikke bor på den oppgitte adresse.*”

Bestemmelsen forutsetter en bestemt type leveranse fra Posten, det vil si at de etterkommer kravet om at brevet returneres hvis adressen ikke er riktig. Denne tjenesten er imidlertid avviklet av Posten.

Posten innførte i 2005 en tjeneste for elektronisk adresseoppdatering (heretter EA) for Postens kunder. For å vurdere om EA gjør det mulig å opprettholde de formål og hensyn som ligger bak postforkynningsforskriftens § 6, besluttet Justisdepartementet og Politidirektoratet i 2009, i samarbeid med SI og Posten, å sette i verk et prøveprosjekt med EA. SI inngikk i den anledning en tidsbegrenset avtale om EA med Posten. Det ble videre avtalt at Posten i en overgangsperiode ut 2010 skulle følge pålegget om retur av post med påskrift. Overgangsordningen gjelder bare for brev som ikke er EA-merket. Overgangsperioden ble i ettertid forlenget til 1.7.2011.

Prøveprosjektet startet 1. februar 2010 og skulle gå ut 2010.

1.2 Mål

Målet med forsøksprosjektet var:

- Å finne ut om EA ordningen oppfyller namsmennene og forliksrådenes behov for kontroll med postsendinger og om det var mulig å få til en god nok elektronisk integrasjon av data mot saksbehandlingssystemet som driftes av SI.
- Å vurdere hvilken servicegrad som ville fungere best for formålet, da spesielt for postforkynnelse i forliksrådssaker.

Ved valg av servicegrad 1 (se beskrivelse i vedlagt veileder) for brevene i første fase av prøveprosjektet, ble det vurdert at denne servicegraden ville gi avsender god nok informasjon om dokumenter som ble videresendt, informasjon om ny adresse til mottaker og en viss mulighet for å identifisere forkynnelsestidspunktet for forliksrådsbrevet. Det ble også antatt at servicegrad 1 ville gi visse saksbehandlings- og effektivitetsgevinster. Valg av servicegrad på forliksrådsbrevet fremgår av postforkynningsforskriften § 6 a.

1.3 Omfanget

Forsøksprosjektet omfattet alle landets forliksråd og namsmenn. Prøveprosjektets første fase var begrenset til tre typer brev, et for forliksrådet og to for tvangsfullbyrdelse. Prøveprosjektet var videre begrenset til brev som sendes via printshop-løsning hos SI.

1.4 Gjennomføring av evalueringen

Det ble besluttet å evaluere prosjektet for å avdekke om forventningene til EA ble oppfylt, spesielt ivaretagelsen av partenes rettssikkerhet. Prosjektet skulle evalueres fra 1.2.2010 til 30.4.2010. Evalueringsperioden ble i ettertid forlenget til ut september 2010.

Det ble lagt vekt på at evalueringen skulle foregå på ulike steder i landet og på store, mellomstore og små kontor. På denne bakgrunn ble det totalt valgt ut ti kontor som skulle evaluere EA i prøveperioden. Evalueringen av prøveprosjektet ble gjennomført i et dataverktøy for spørreundersøkelser kalt SureyXact.

1.5 Konklusjoner / anbefalinger

- EA for namsmenn og forliksråd har vist seg å være håndterbart for SI. Ordningen videreføres og utvides til å omfatte de brevene der EA-merkingen vurderes som hensiktsmessig og styrkende for rettssikkerheten. Alle forkynninger fra forliksrådet bør omfattes av EA-ordningen, da dette gir den beste rettssikkerhetsmessige løsningen når ikke Posten lenger etterkommer påskrift etter dagens § 6 i postforkynningsforskriften om å returnere brev.
- Valg av servicegrad 1 (videresending) ved EA-merking av tvangsbrevene har fungert bra. Tilbakemeldingene fra respondentene i spørreundersøkelsen er klart positive, se vedlagte resultater fra SurveyXact. Løsningen reduserer behovet for etterbehandling av returpost og gir økt kunnskap om postforsendelsen. Ved foreleggelse av utleggsforretninger synes fordelene ved postens videresendingsordning (servicegrad 1), klart større enn ulemper ved eventuell forsinkelse av postgang/elektronisk tilbakemelding. Vanligvis vil fastsatt gjennomføringstidspunkt for utleggsforretninger være 4-7 uker etter at brevet er avsendt. Namsmannen har dermed godt tid til å få inn de elektroniske meldingene før gjennomføring av saken.

Servicegrad 1 velges derfor for alle tvangsbrev som skal EA merkes. Ordningen foreslås utvidet til andre foreleggelses/berammingsbrev (adressert til saksøkt) som innleder en tvangsforretning.

- Servicegrad 1 har ikke fungert tilfredsstillende for forliksrådsbrevet. Servicegrad 2 velges derfor for alle forliksrådsbrev fordi postbehandlingen i service 2 innebærer at postoperatør ikke vidresender forsendelsen. Denne løsningen ligger nærmest tidligere postforkynningsforordning regulert i postforkynningsforskriften § 6. Postforkynningsforskriften vil bli tilpasset servicegrad 2.

2 Evaluering av EA for tvangsbrev og forliksrådsbrev

2.1 Innledning

Pilotperiode 1.2. – 30.9.2010.

Svarprosent for tvangsbrev: 65 %

Svarprosent for forliksrådsbrev: 94,7 %

2.2 Oppsummering – trend ved bruk av EA for tvangsbrev

Tvangsbrev nr. 1071016 og 1072016.

Respondentene har benyttet EA i stor grad i pilotperioden. Veilederen og brukermanualen som ble sendt ut før oppstart av pilotprosjektet har gitt tilstrekkelig informasjon om EA.

Rettsikkerhet

Hovedkonklusjonen er at rettsikkerheten er forbedret. Tilgang til Postens adresseregister og rask tilbakemelding fra Posten om retur/ettersending sikrer at sakene kan overføres til stedlig kompetent namsmann, og at saksøkte får saken forelagt innen satte frister.

Saksbehandlingstid

Hovedkonklusjonen er at saksbehandlingstiden er noe redusert. Kvalitetssikring av adresser gjør at omberamming kan unngås og sakene kan forelegges på et tidligere tidspunkt.

Er prioritet 3 for lavt på oppfølginger i EA

Hovedkonklusjonen er at prioritet 3 er for lav oppfølgingsgrad i forbindelse med EA. Høyere prioritet vil gi økt effektivitet i saksbehandlingen og sikre oppfølging fra saksbehandler.

Erfaring med servicegrad 1

Fordeler:

- Posten videresender til riktig adresse uten først å returnere posten til avsender.
- Saksbehandler slipper å innregistrere returpost hvor det ikke er funnet ny adresse.
- Melding om feil adresse kommer raskere enn før.

Ulempe:

- Det kan være et problem der foreleggelse av utleggsbegjæring videresendes til annen kommune.
- Saksbehandler er usikker på årsak til returpost

Fremtidig valg av servicegrad på øvrige brevtyper:

Servicegrad 1 for tvangsbrev.

2.3 Oppsummering – trend ved bruk av EA for forliksrådsbrev

Respondentene har benyttet EA i stor grad i pilotperioden. Veilederen og brukermanualen som ble sendt ut før oppstart av pilotprosjektet har gitt tilstrekkelig informasjon om EA

Rettsikkerhet

Hovedkonklusjonen er at rettsikkerheten ivaretas, men er ikke forbedret med servicegrad 1. I tilknytning til servicegrad 1 er det avdekket at forliksrådene har mindre kontroll over hvor dokumentene sendes og om fristene overholdes. Posten har videre brukt for lang tid på EA-behandlingen. Det er fremkommet flere eksempler hvor både forkynnesfrist og tilsvarsfrist er utløpt og fraværdom avsagt før forliksrådet har fått melding om retur eller videresending av brev. Videre har det fremstått forvirrende m.h.t. tilsvarsfrist for klagemotpart som i enkelte tilfeller har mottatt pålegg om å inngi tilsvar fra to ulike forliksråd med to ulike tidsfrister.

Saksbehandlingstid

Det kan synes som at saksbehandlingstiden har blitt lite påvirket EA. Tilbakemeldingene m.h.t. saksbehandlingstiden er vanskelig å trekke noen entydig konklusjon av i den ene eller andre retningen.

Prioritet 3 for lavt på oppfølginger i EA

Hovedkonklusjonen er at prioritet 3 er for lav oppfølgingsgrad i forbindelse med EA. Høyere prioritet vil gi økt effektivitet i saksbehandlingen og sikre oppfølging fra saksbehandler.

Er tilsvarsfristen tilstrekkelig til å unngå å avsi urettmessig fraværssdom

Hovedkonklusjonen er at tilsvarsfristen ikke er tilstrekkelig fordi Posten bruker for lang tid på EA-behandlingen. Det er vanskelig å si hvor ofte det er blitt avsagt fraværssdom urettmessig, men det er vist til flere eksempler. En respondent har opplyst at dette har medført at det etter evaluering i april er blitt avsagt flere fraværssdommer urettmessig. Det er videre fremsatt ønske om at servicegraden endres fra 1 til 2, slik at nytt pålegg om tilsvarende kan sendes ut fra forliksrådet med ny frist. En unngår dermed videresending som forliksrådet ikke har kontroll over hvor blir sendt og når fremsendelsen kommer frem.

Erfaring med servicegrad 1

Fordeler med å skifte fra servicegrad 1 til servicegrad 2:

- En forebygger vernetingsproblematikk dersom brev blir videresendt til annen kommune.
- En forebygger at klagemotpart risikerer å få brev fra to ulike forliksråd.
- Forliksrådet får forbedret kontroll med å motta tidligere informasjon om hvor brevene sendes og når de kommer frem.

Fremtidig valg av servicegrad på øvrige brevttyper:

Servicegrad 2 for forliksrådene brev vil øke rettsikkerheten, gi bedre kontroll med forkynnelsesdato, vernetings og videresending.

Erfaringer med EA

Fordeler:

Man sparer tid på registrering og arkivering av returpost, reduserte portoutgifter, får tilgang til Postens adresseregister og får systembasert adresseoppdatering. Myndighetene er videre gitt en innsikt som ikke tidligere var mulig i forhold til Postens leveringstjenester, og er sikret god behandlingsoversikt som spesielt er viktig i de tilfeller der det er problemer med Postens forsendelser.

Ulemper:

Det er vanskeligere å dokumentere og holde kontroll med at forkynnelses- og tilsvarsfrister overholdes, mottak av informasjon om videresending tar for lang tid og det er flere unødvendige videresendinger. Servicegrad 1 kan i enkelte tilfeller skape vernetingsproblematikk og usikkerhet rundt adressene der klager og Postens oppgir forskjellige adresser.

Avsagt fraværssdom med urette

Respondentene har gitt eksempler på fraværssdommer avsagt med urette. Dette synes i liten grad å ha noe med selve EA-ordningen å gjøre. Postforsendelsen tar i enkelte tilfeller rett og slett for lang tid, uten at det er klart hva årsaken er. EA-ordningen har trolig bidratt til å sannsynliggjøre et problem med forsinkede postforsendinger. En del av brevene kan ha blitt liggende på mottakeradressen i lengre tid, før brevet er returnert til Posten.

Vernetingsproblem

Hovedkonklusjonen er at skifte fra servicegrad 1 til servicegrad 2 vil forebygge vernetingsproblemer, samtidig som klagemotpart slipper å motta brev fra forskjellige forliksråd i samme sak.

Er forkynnesfrist på 10 dager tilstrekkelig

Hovedkonklusjonen er at forkynnesfrist på 10 dager ikke har vært tilstrekkelig.

Betyr forkynnesfrist på 10 dager noe for den totale saksbehandlingstiden

Hovedkonklusjonen er at forkynnesfrist på 10 dager betyr noe for den totale saksbehandlingstiden.

Avvik mellom adresser fra klager, folkeregisteret og Postens adresseregister

Hovedkonklusjonen er at det noen ganger forekommer avvik mellom adresser mottatt fra saksøker/prosessfullmektig, folkeregisteret og Postens adresseregister. Det forekommer også at brev er videresendt til samme adresse som det kom i retur fra, og at Folkeregisteret har den korrekte adressen.

3 Kostnader ved bruk av EA

Kostnadsvurdering for politi- og lensmannsetaten som følge av EA-ordningen

Årlige rammeoverføringer til SI har siden innføringen av SIAN i 2006 dekket utgifter til ark, konvolutter, porto, skanning etc. i forbindelse med bruk av løsningen med printshop i SIAN. Utgifter til Posten for brev som EA-behandles i SIAN er en del av forsendelsesutgiftene og vil bli dekket over rammeoverføringer til SI på lik linje med portoutgifter.

Ordnningen i pilotperioden vurderes ikke å ha medført økte utgifter for etaten. Med bakgrunn i evalueringen vurderes det at EA-ordningen ikke har gitt etaten nevneverdige resursbesparelser. Tall fra SI i evalueringsperioden viser at ca. 9,3 % av alle brev med EA-kode blir EA-behandlet (178.548 brev er sendt med EA-kode og 16.606 av disse brevene er bitt EA-behandlet). Ved EA-behandling slipper saksbehandler å registrere inn returpost og en slipper å sende returposten til SI for skannin. Besparelse ved å slippe å skrive ut skannerforside og postsending er minimal. Post fra namsmannen til SI, sendes uansett i samlekonvolutter eller pakkepost. Noen dokumenter mindre gir neppe særlig utslag på kostnadssiden. EA-behandling medfører imidlertid at saksbehandler får flere oppfølginger enn tidligere og det stilles større krav til påpasselighet hos saksbehandler m.h.t. adresseendringer. Gevinsten i spart tid hos saksbehandler på det enkelte kontor er liten, men ordningen fjerner et betydelig irritasjonsmoment. Det antas at ordningen medfører et visst innsparingspotensial hos SI.

Når EA-ordningen går over i ordinær drift, vil det bli mulig for namsmennene å velge lokal printing og utsending av EA-kodede brev. Denne muligheten vil sannsynligvis bli benyttet kun i unntakstilfeller. Av hensyn til effektivitet i saksbehandlingen forutsettes det at EA-behandlingen av brev som er printet lokalt behandles på samme måte som ved printshop i SIAN. Dette gjelder både meldinger fra Posten om EA-behandling av brev og kostnader som påløper i den forbindelse. Dette er forhold som kan reguleres i forbindelse med at den midlertidig avtalen om EA skal konverteres til ordinær EA-avtale.

Etter dette vurderes det at overgang til ordinær EA-avtale med Posten ikke vil medføre kostnadsendringer for politi- og lensmannsetaten.

Kostnadsvurdering for SI som følge av EA-ordningen for politi- og lensmannsetaten

Tallene nedenfor er hentet fra SI.

BEREGNING AV KOSTNADER I 2009:

I 2009 er aktuelle brev produsert i følgende antall

	Word brev	Masseprod.	Totalt	Til klagemotpart	Til klager
3020101	42522	88227	130749	130749	0
3020102	141	0	141	141	0
3020201	44360	0	44360	22180	22180
3020202	23251	0	23251	11626	11626
3020501	37	0	37	37	0
3020508	3	0	3	3	0
3020809	3	0	3	3	0
3020517	15	0	15	15	0
3020531	1766	0	1766	1766	0
3020532	890	0	890	0	890
3020534	703	0	703	703	0
3020535	307	0	307	0	307
3020601	7244	0	7244	0	7244
3020610	0	110283	110283	55142	55142
Masseprod					
3020610	65883	0	65883	65883	0
word brev					
3020611	65812	0	65812	0	65812
3020613	3624	0	3624	3624	0
3020614	3788	0	3788	0	3788
Sum	260349	198510	458859	291868	166991

Kostnadene på forliksbrev som er omfattet av ovennevnte liste og sendt ut i 2009:

$$458859 \times \text{kr. } 5,60 = \textbf{korner 2 559 610,00}$$

BEREGNING AV KOSTNADER NÅR BREV ER EA-KODET:

Beregning av prosentvis EA-behandling:

I perioden 01.02.2010 og frem til 14.10.2010 er det produsert 90823 pålegg om tilsvær med EA-koding.

I perioden 01.02.2010 og frem til 30.11.2010 (regner med at behandlingstid ea er på 2 uker) er det kommet inn 7700 meldinger om EA-behandlinger.

- ukjent adresse 3585 (ca 4 %)
- utilstrekkelig adresse 34
- ny adresse 4081 (ca 4,4 %)

I beregning av kostnader når brev i ovennevnte liste er EA-kodet, er det tatt følgende forutsetninger:

- Kun brev til klagemotpart EA-behandles (erfaringer viser dette).

- I saker hvor klagemotpart får ny adresse ved ea-behandling av pålegg om tilsvaer, blir påfølgende brev i saken ikke EA-behandlet.
- I saker hvor pålegg om tilsvaer ea-behandles med ukjent adresse, vil påfølgende brev i saken også bli EA-behandlet med ukjent adresse.
- Andel brev til klagemotpart som EA-behandles med ukjent adresse holder seg på 4 %.

Vi kan da sette opp følgende beregning av kostnader basert på antall brev likt 2009:

	Antall brev	Ny adresse (4.4 %)	Ukjent (4 %)	Sum	Kostnad for ea-behandling	
Pålegg om tilsvaer til klagemotpart	131000	5764	5240	11004		105 858 (9,62 x 11004)
Andre brev til klagemotpart	161000	0	6440	6440	+	61 953 (9,62 x 6440)
Brev til klager	167000	0	0	0	+	0
					=	167 811
Totalt antall brev	459000		Porto: 459000 x 5,60		+	2 570 400
			Sum porto og ea-beh.		=	2 738 211

Hver ea-behandling koster kroner 9,62.

MERKOSTNADER NÅR BREV ER EA-KODET:

Portoutgiftene er de samme som før. Merkostnadene ligger i kostnader for ea-behandlingen, kr. 167811.

	Antall brev	Ny adresse (4.4 %)	Ukjent (4 %)	Sum	Kostnad for ea-behandling	
Pålegg om tilsvaer til klagemotpart	131000	5764	5240	11004		105 858 (9,62 x 11004)
Andre brev til klagemotpart	161000	0	6440	6440	+	61 953 (9,62 x 6440)
Brev til klager	167000	0	0	0	+	0
					=	167 811
Totalt antall brev	459000		Porto: 459000 x 5,60		+	2 570 400
			Sum porto og ea-beh.		=	2 738 211

4 Vedlegg

Høringsbrevet

Resultater fra SurveyXact

Veileder til EA

Oversikt fra SI: Antall brev med EA-merking og EA-behandling i pilotperioden